

Behar – Leviticus 25:1 – 26:2

Aliyah 2 – Leviticus 25:14 – 25:18

Deze keer behandelen we slechts vijf verzen, maar het zijn wel verzen met een verstrekkende inhoud. De uitleg met het oog op Yeshua is deze keer ook wel heftig, maar ik geloof dat ik hier niet aan voorbij mag gaan. Op het eerste oog lijkt hier niet zoveel spannends beschreven te zijn. Er staat dat de Israëlieten hun broeders geen onrecht aan mogen doen door hun **land** voor **oneerlijke prijzen** te verkopen. Zo moeten de Israëlieten de Heer vrezen en zijn geboden houden. Dit lijkt best wel vanzelfsprekend, maar dat is het toch niet helemaal, als we beter gaan inzoomen.

In vers 15 wordt concreter uitgelegd wat dit gedeelte wil zeggen. Er wordt dan teruggegrepen op de **jubeljaren**. In het jubeljaar moest al het land namelijk naar de oorspronkelijke eigenaars terugkeren. Stel dat je jouw land in het jaar voorafgaande aan het jubeljaar verkocht, dan kon de koper daar dus maar één jaar profijt van hebben. Daarna moest het land toch weer terugkeren naar de oorspronkelijke eigenaar. Maar wanneer je jouw land in het jaar na het jubeljaar zou verkopen, dan kon de koper een kleine vijftig jaar profiteren van het land.

In vers 15 wordt daarom uitgelegd dat de **waarde van het land** berekend moet worden aan de hand van het aantal overgebleven jaren tot aan het jubeljaar. Strikt genomen verkoop je het land namelijk niet, maar **het aantal oogsten** tot aan het jubeljaar. Het land keerde namelijk altijd terug in het jubeljaar en kon dus niet echt verkocht worden. Dat is wat er expliciet aan het einde van vers 16 staat: je verkoopt een getal van oogsten (en niet het land op zichzelf).

Dit laat in elk geval zien dat het **land Israël aan God toebehoort**. Hij verdeelt het onder de Israëlieten. Dit land kan niet zomaar verkocht worden. Het zal altijd terugkeren naar de families aan wie God het toegewezen heeft. En dit geldt in bredere zin eigenlijk van **heel de aarde**. Want de aarde en alles wat daarop leeft behoort de Heer toe. Wij verkopen wel stukken land aan elkaar, maar wie bepaalt er dat mensen een stukje aarde kunnen toe-eigenen? We hebben het slechts in bruikleen van God in de hemel. Wij zijn **rentmeesters**, van wie ook verantwoording gevraagd zal worden over wat we met Gods aarde gedaan hebben.

Laten we nog wat beter kijken naar de verzen van deze tweede *aliyah*. Kennelijk moesten de Israëlieten het land goed naar waarde schatten en met de **juiste waarde** verkopen. Ze mochten het land dus niet zwaar boven de prijs verkopen. Ook mochten ze het land niet zwaar beneden de prijs kopen. De prijzen moesten naar de juiste waarde van het land zijn. Dit heeft **grote implicaties voor de handel**. Want handel draait nu juist vaak om het kopen van zaken tegen een goedkopere prijs dan de juiste waarde en het verkopen tegen een duurdere prijs dan de juiste waarde. Als we deze verzen dus strikt nemen, dan maken zij een einde aan veel vormen van handeldrijven. Dat heeft nogal verstrekkende gevolgen voor de economie van de Israëlieten.

De regels voor het juiste prijzen en het niet benadelen van je medebroeder gelden natuurlijk breder dan het kopen en verkopen van land alleen. Deze principes moeten toegepast worden op **alle vormen** van kopen en verkopen. Dit werd dan ook breder toegepast in de rabbijnse wetgeving. In de **rabbijnse wetgeving** werden de regels als volgt gesteld: bij koop of verkoop van een product, mag de prijs **niet meer dan 1/6^e deel** afwijken van de marktwaarde. Dus als het product een waarde heeft van 6 euro, dan mag je het niet voor 7 euro of duurder verkopen en het ook niet voor 5 euro of goedkoper kopen. Het product moet naar waarde gekocht en verkocht worden. De overtreding van deze regel staat bekend onder de naam **Ona'ah**. Je doet je naaste dan onrecht aan.

Nu hebben we in **onze maatschappij** ook wel regels voor het kopen of verkopen van producten zwaar boven of onder de prijs. Als het om bewuste misleiding gaat, dan kun je daar ook voor aangeklaagd worden. Klanten moeten wel globaal weten of ze iets van waarde krijgen of niet. Toch zit er in onze wetgeving veel meer ruimte, dan de wetgeving van de Thora. Voor heel veel producten worden er geen vaste waardes vastgesteld en wordt dat gewoon aan de markt overgelaten. De **handel** wordt niet aan banden gelegd, maar juist **aangemoedigd**.

Nu stonden de **Kanaänieten** bekend als **handelsvolken**. Zij probeerden overal dingen te kopen en te verkopen op een dusdanige manier, dat zij er rijk van konden worden. Voor de Israëlieten had God een ander plan. Hij wilde niet dat producten van de ene hand naar de andere zouden gaan om geld van de ene zak naar de andere zak te schuiven. Hij vroeg respect voor de producten zelf en de waarde daarvan. Hij wilde dat de Israëlieten zelf de opbrengsten van het land zouden oogsten en bewerken en daarvoor eerlijk betaald zouden krijgen.

Sowieso is het Bijbelse ideaal geen schaalvergroting en doorverkoop, maar juist een **kleinschalige agrarisch-ambachtelijke samenleving**. Hij wilde dat alle Israëlieten op hun eigen stukje land zouden wonen en werken.¹ En het ideaalbeeld van het Messiaanse Rijk is dat iedereen onder zijn eigen vijgenboom en wijnstok zal zitten.² God wilde dat mensen feeling zouden houden met de oorsprong van producten.³ Hij Zelf wilde hen zegenen met de opbrengst van het land en het vee. Hij wilde de zegeningen als het ware Zelf in de handen van de Israëlieten leggen en niet via vele andere handen.

De Westerse manier van handeldrijven is gebaseerd op het economische systeem van **Babylon**. Leg Openbaring 18 naast de **Westerse beschaving** en het is niet zo moeilijk meer om de overeenkomsten te zien. In Openbaring 18 staat tevens beschreven dat Babylon ten val zal komen. Het zal niet best met dit systeem aflopen. De terugkerende Messias Yeshua zal zijn oordelen over Babylon brengen. Het is goed om dit te beseffen en ons niet te zeer in te laten met de economische principes en waarden van onze Westerse samenleving. Laten we **Gods normen** hoog houden.

---

¹ Daarom verdeelde God het Beloofde Land over alle families en stelde Hij het jubeljaar in.

² Micha 4:4, zie ook 1 Koningen 4:25.

³ Gewassen en materialen mochten ook niet vermengd worden volgens Leviticus 19:19.

Ik wil hier nog een laag dieper insteken. In de tijd van de Bijbel werden niet alleen land en voorwerpen verkocht, maar ook mensen konden verkocht worden. We hebben het dan over slaven. Nu geloof ik dat slavernij vanaf het begin niet Gods idee is geweest. Toch heeft Hij er regels voor gegeven om de praktijk van slavernij binnen de perken te houden. Zo wordt er ook een **waardebepaling van slaven** gegeven in de Bijbel. In Exodus 21:32 staat geschreven dat wanneer iemands rund een slaaf van een ander stoot (waarschijnlijk tot de dood erop volgt), dan moet diegene **30 sikkel zilver** geven aan de meester van die slaaf. Kennelijk werd de waarde van een slaaf op 30 sikkel zilver geschat.

Het heftige van dit hele verhaal is dat **Yeshua**, Gods Zoon, voor **30 zilverlingen** werd **verraden** door Judas. Hij werd voor een schamele slavenwaarde verkocht en uitgeleverd door één van zijn meest nabije volgelingen, die bij Hem aan tafel aangelegenen hadden. Wat een heftige en pijnlijke gebeurtenis moet dat geweest zijn. Uiteindelijk kreeg Judas wroeging over zijn daad en ging hij terug naar de oudsten van het volk. We lezen hier het volgende over in Mattheüs 27:3-8:

*Toen Judas, die Hem verraden had, zag dat Hij veroordeeld was, kreeg hij wroeging en hij bracht de **dertig zilverlingen** bij de overpriesters en de oudsten terug en zei: 'Ik heb gezondigd, want ik heb onschuldig bloed verraden!' Maar zij zeiden: 'Wat gaat ons dat aan? U moet maar zien.' En nadat hij de zilverlingen **de Tempel in gegooid** had, vertrok hij. Hij ging heen en hing zich op. De overpriesters pakten de zilverlingen en zeiden: 'Het is niet geoorloofd die in de offerkist te leggen, omdat het bloedgeld is. En nadat zij beraadslaagd hadden, kochten zij daarvan **de akker van de pottenbakker als begraafplaats voor de vreemdelingen**. Daarom wordt die akker tot op de dag van vandaag bloedakker genoemd.*

Ook verwijst Mattheüs nog naar de profetie van Zacharia 11:12-13 hierover:

*Want Ik had tegen hen gezegd: 'Als het goed is in uw ogen, geef Mij Mijn loon; zo niet, laat het na.' Toen hebben zij Mijn loon afgewogen: **dertig zilverstukken**. Maar de Heer zei tegen mij: '**Werp dat de pottenbakker toe – een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben!**' Daarop nam ik de dertig zilverstukken en wierp ze in het Huis van de Heer de pottenbakker toe.*

Hoe werd de Maker van hemel en aarde verkocht voor de prijs van een slaaf! Dit is het **grootste prijsverschil** met de daadwerkelijke waarde, dat je jezelf in kunt denken. God, Die alles en in allen is, wordt verkocht voor de prijs van een slaaf. Een groter onrecht kan er financieel niet begaan worden op aarde...

Yeshua werd verkocht voor dertig zilverlingen. En in Zacharia 11 roept God hier met onverholen sarcasme over uit: '*Werp dat de pottenbakker toe - Een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben!*' We proeven hierin **de pijn van God Zelf**, Die door de mensen **niet op waarde** wordt **geschat**. God wordt voor een slavenprijs verkocht. Dit geld moest de profeet Zacharia in de Tempel naar de pottenbakker gooien. En eeuwen later wierp ook Judas de zilverlingen de Tempel in en werd van dat geld de akker van de pottenbakker gekocht om de vreemdelingen daarin te begraven.

Judas verried zijn Meester en Vriend met wie hij dag in dag uit had opgetrokken. Ze hadden samen gegeten, gelachen, gewandeld en geslapen. Het moet een hele hechte groep geweest zijn. En Judas verried zijn trouwe Meester voor dertig zilverlingen. En voor datzelfde geld werd een **akker** gekocht om **vreemdelingen in te begraven**. De trouwe Vriend en Metgezel werd verkocht met dertig zilverlingen tot de schandelijke dood aan het kruis. De vreemdelingen ontvingen door datzelfde geld een begraafplaats om de schande van de dood weg te nemen. Schande voor de meeste nabije Vriend en eer voor de verre vreemdeling.

We horen hierin Efeze 2 meeklinken. De **heidene**n die eerst **vreemdelingen** waren van God en **veraf** waren, mogen door het offer van Yeshua nu ook bij God horen. Ik geloof dat Yeshua juist verraden moest worden door één van zijn meest trouwe volgelingen, zodat diegenen die veraf waren ook bij God gebracht konden worden. Hier vindt weer zo'n wonderlijke ruil plaats. Veraf wordt dichtbij en dichtbij wordt veraf. Dit is pijnlijk en glorieus op hetzelfde moment.

Als we Mattheüs 27 en Zacharia 11 goed tot ons door laten dringen, dan gaat dit onze deur niet voorbij. Ook wij worden door deze teksten veroordeeld. **Schatten wij God daadwerkelijk op waarde?** Hoe hoog schatten wij de Schepper van hemel en aarde? En hoe blijkt dit in ons leven? Schatten wij onszelf niet regelmatig hoger in dan God Zelf?

We mogen hier niet omheen draaien: onze maatstaven zijn **bedrieglijke maatstaven** en onze waagschalen zijn leugenwaagschalen van satan. Het zijn de waagschalen waarmee de **mensen zichzelf meten** voor Gods Aangezicht. Maar **wij zijn slechts stof**. Alleen wanneer wij onszelf als stof waarderen, kunnen wij God daadwerkelijk op waarde schatten. Wanneer wij onszelf hoger inschatten dan dat, doen we afbreuk aan Gods onvergelykbare grootheid ten opzichte van ons mensen. Wij **allen** staan hierin **schuldig** en kunnen roepen: 'Vergeef ons, o Heer, dat wij U niet op waarde schatten...!'

Waarom moest het geld nu juist de **pottenbakker** toegeworpen worden? Wel, Jeremia legt het ons uit: God is de Pottenbakker en wij zijn slechts de klei in Zijn Handen. Dit gaat over onze verhouding tot God en over de manier waarop wij Hem op waarde kunnen schatten. Ik citeer hier uit Jeremia 18:1-6:

*Het woord dat van de Heer gekomen is tot Jeremia: 'Sta op en daal af naar het huis van de pottenbakker. Daar zal Ik u Mijn woorden doen horen.' Zo daalde ik af naar het huis van de pottenbakker. En zie, hij was op de draaischijven een werkstuk aan het maken. Mislukte de pot die hij aan het maken was met de **klei in de hand van de pottenbakker**, dan maakte hij daarvan weer een andere pot, zoals het in de ogen van de pottenbakker goed was om te maken. Toen kwam het woord van de Heer tot mij: 'Zou Ik met u niet kunnen doen zoals deze pottenbakker, huis van Israël? spreekt de Heer. Zie, zoals de klei in de hand van de pottenbakker, **zo bent u in Mijn hand**, huis van Israël.'*

Het beeld van de pottenbakker wordt in de Bijbel bij uitstek aangehaald om de **soevereiniteit van God** te benadrukken en onze onmogelijkheid om ook maar iets zelf in te kunnen brengen.⁴ Als wij onszelf meten ten opzichte van God, stellen we helemaal niets voor. Als we dat toch denken, dan schatten we God niet op waarde en overtreden we in geestelijke zin de geboden uit de huidige *aliyah*.

Het moet voor God zo pijnlijk zijn, dat Hij voortdurend niet op waarde wordt geschat door de mensen. **Van nature** zijn wij mensen geneigd om **onzelf tot koning** te maken en **God als een slaaf** voor ons karretje te spannen. We hebben Gods uitroep hierover gehoord vanuit Zacharia 11 en we hebben het voor ogen geschilderd gezien in het verraad van Yeshua door Judas. Zeer waarschijnlijk zal Judas nooit aanliggen aan de tafel in Gods Koninkrijk, omdat hij geen ruimte voor berouw meer vond en er slechts wroeging overbleef. Maar **zijn wij beter dan Judas...?**

Dit is een heftige vraag om over na te denken. Ik denk niet dat wij van nature beter zijn dan Judas. De vraag aan ons is wel: zijn wij bereid om tot **inkeer** te komen? Zijn wij bereid om onszelf in het juiste licht te zien? Hebben wij **berouw** over onze onderwaardering van God en willen wij **onzelf vernederen** voor Hem?

Als dat zo is, dan is er **goed nieuws** en dit is het grootste wonder wat bestaat: dan ontvangen wij vergeving door het offer van Yeshua zelf. Dan wil God ons zelfs gaan verheffen op Zijn tijd.⁵ Wij mogen gaan **delen in Gods waarde**, heerlijkheid en glorie. Yeshua wil ons dan zelfs Vrienden noemen en ons aan Hemzelf gelijk stellen.⁶ Dan zal Gods Geest in ons wonen en zal God Zelf ons op waarde schatten. Niet op basis van wat wij verdienen, maar op basis van wat **Yeshua voor ons verdiend heeft**.

Wat hebben we nu geleerd?

1. Het land moet naar het aantal oogsten tot aan het jubeljaar geprijsd worden
2. Het land Israël en de hele aarde behoren God toe, wij zijn slechts rentmeesters
3. Gods volk is niet bestemd om een handelsvolk te zijn
4. Het Bijbelse ideaal is een kleinschalige agrarisch-ambachtelijke samenleving
5. De Westerse wereld hanteert het economische systeem van Babylon
6. Zaken moeten naar de juiste waarde geprijsd en verkocht worden
7. Yeshua door zijn vriend Judas verraden > vreemdelingen bij God gebracht
8. Yeshua, God Zelf, werd voor een slavenprijs verkocht
9. Ook wij schatten God niet op waarde, zoals zou moeten
10. God lijdt hier pijn aan
11. Wil je God op waarde schatten? Erken dan dat je slechts stof bent...
12. Als wij onszelf vernederen voor God, verhoogt Hij ons op basis van Yeshua's offer!

---

⁴ Zie ook Jesaja 64:8 en Romeinen 9. Voor de thematiek rond de uitverkiezing verwijs ik u naar www.ingeestenwaarheid.nl/onderwijsmateriaal > Bekering > 3. Uitverkiezing en vrije wil.

⁵ 1 Petrus 5:6.

⁶ Johannes 15:14, Johannes 17, Hebreeën 2:11, 2 Petrus 1:4, 1 Johannes 3:2, etc.